

Aan de heer Kris Peeters
Minister-president van de Vlaamse regering
en Vlaams minister van Economie, Buitenlands
Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid
Martelaarsplein 19

1000 BRUSSEL

contactpersoon
Michel Dethée
mdethee@serv.be

ons kenmerk
SERV_BR_20110112_VHPEU2020_mdit

Brussel
12 januari 2011

Ontwerp Vlaams Hervormingsprogramma Europa 2020

Mijnheer de minister-president,

Op 6 december 2010 heeft u de SERV om advies gevraagd over het ontwerp Vlaams Hervormingsprogramma 2020 (VHP). U vindt hierbij het SERV-advies onder voorbehoud van bekrachtiging door de raad om 19 januari 2011.

Op uw eerdere vraag van 17 augustus 2010 heeft de SERV reeds in zijn advies van 15 september 2010 zijn voorstellen voor de vormgeving en invulling van het VHP omstandig geformuleerd. De SERV verwijst hierbij dan ook naar dit advies.

Concreet wordt erin aangegeven op welke uitdagingen, krachtlijnen, aandachtspunten en maatregelen het VHP de nadruk dient te leggen. De SERV apprecieert dat u zich ondermeer heeft gebaseerd op zijn input bij de opmaak van het VHP zoals het thans voorligt.

In vermeld advies heeft de SERV uitdrukkelijk gesteld dat het VHP zich moet enten op het Pact 2020 en erop worden afgestemd. De SERV apprecieert dat de Vlaamse regering het Pact 2020 als langetermijn- referentiekader erkent waartegen het VHP moet worden afgewogen.

De SERV wil nog een stap verder zetten dan loutere afstemming met het pact 2020: Het **uitvoeringsplan van het pact 2020** dient het centrale beleidsdocument te zijn waarin alle prioritaire beleidsacties (zoals die van het VHP) dienen gekaderd te worden. In zijn "Stapstenen voor een nieuwe Vlaamse regering" (juni 2009) heeft de SERV hiertoe een voorzet gegeven met tussentijdse objectieven 2014 en daartoe noodzakelijke actielijnen. Dit document blijft voor de SERV de leidraad.

Hierna heeft de SERV op grote lijnen een toetsing gedaan van zijn voorstellen tot invulling van het VHP met het VHP dat momenteel voorligt.

Het VHP vermeldt bij de diverse richtsnoeren met een zeker detail de inzet van bestaande en te ontwikkelen uitvoeringskanalen. Conform de beslissing van de SERV om zich niet uit te spreken over de beleidsbrieven die recentelijk werden neergelegd, zo ook gaat de SERV in dit geval niet in op de voorgestelde gedetailleerde uitvoeringskanalen in het voorgelegde VHP.

Overeenkomstig zijn houding ten aanzien van de beleidsbrieven zal de SERV zich wel - in het kader van zijn werkprogramma 2011 - verder beraden over bepaalde voorgestelde instrumenten.

De geschetste aanpak laat toe dat de SERV op hoofdlijnen en in essentie kan aangeven waar bijsturing van het VHP al dan niet aangewezen is.

1. Een efficiënt en doeltreffend bestuur (richtsnoeren 1 tot en met 3)

Gezonde overheidsfinanciën

Met betrekking tot de gezonde overheidsfinanciën kondigt het VHP aan dat de Vlaamse regering voor de periode 2012-2014 de houdbaarheid van de Vlaamse begroting waarborgt door een interne stabiliteitsnorm uit te werken die gebaseerd is op een structurele benadering. Dit komt volledig overeen met wat de SERV had voorgesteld in punt 4.3.6 van zijn hierboven vermeld advies.

Een efficiënte en effectieve overheid

Het VHP legt inzake efficiënt en doeltreffend bestuur de juiste klemtonen. Ze komen in grote lijnen overeen met wat de SERV had voorgesteld in zijn eerder advies.

Het VHP bevestigt de doelstelling van het Pact 2020 om tegen 2020 substantiële efficiëntiewinsten te realiseren. Het bevat inhoudelijk vooral een beschrijving van de stappen die terzake reeds gezet werden, waaronder het meerjarenprogramma voor een slagkrachtige overheid, het witboek interne staatshervorming, het programma voor versnelling en vereenvoudiging van de procedures voor investeringsprojecten, en de actieplannen voor betere regelgeving en administratieve vereenvoudiging.

Over elk van deze dossiers bracht de SERV zijn advies uit. Het komt er nu vooral op aan om, in overleg met de belangrijkste stakeholders en conform de eerdere adviezen van de SERV, het ambitieniveau hoog te houden en dringend te gaan van de fase van formulering van beleid en opmaak van plannen en programma's naar de fase van uitvoering en realisatie van de beoogde efficiëntiewinsten, hervormingen en versnellingen. Pas dan wordt écht werk gemaakt van een goed functionerende moderne overheid die haar burgers en ondernemingen een kwalitatief overheidsaanbod verleent, en daarmee een positieve impact heeft op het ondernemings- en consumentenklimaat.

2. Competitieve en duurzame economie

Richtsnoer 4 : steun voor O&O optimaliseren, kennisdriehoek intensiveren en potentieel van de digitale economie benutten

De accenten van het Pact 2020 op dit vlak liggen op de intensivering van de O&O-inspanningen, de maximale valorisatie van kennis- en onderzoeksresultaten door een optimalisering van de samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen en een betere kennisdiffusie,

het stimuleren van open innovatie door meer netwerking en betere integratie in Europese hefboommiddelen (steunfaciliteiten, onderzoeksprogramma's), inzetten op speerpuntclusters, en het stimuleren van eco-innovaties ondermeer door innovatief aanbesteden en deelname aan Europese steunprogramma's.

Meer in het bijzonder vraagt de SERV aandacht voor :

- een geïntegreerd innovatiebeleid, d.w.z. een beleid dat in alle beleidsdomeinen doorsijpelt, dat de enge technologische benadering van innovatie overstijgt en het belang van andere kenniselementen als bron van innovatie erkent. De verruiming van het begrip innovatie dient zich ook te vertalen in een adequate verlenging en verbreding van het steunbaar innovatietraject.
- de outcome en de impact van de middelen die worden gepompt in O&O. Enkel op die manier kan men het rendement van de financiële input en de efficiëntie van de betrokken steunmaatregelen evalueren en monitoren.
- De innovatieparadox, een oud zeer van het Vlaamse innovatiesysteem dat dringend moet doorbroken worden. Waardecreërende innovaties zijn primordiaal voor de vernieuwing en de slagkracht van het economisch weefsel. De samenwerkingscultuur moet daarom een extra impuls krijgen.
- Innovatief aanbesteden dat ook een boost kan geven aan waardecreërende innovaties. Een prestatie-indicator voor innovatief aanbesteden moet de evolutie ervan in kaart brengen.
- Eco-innovaties die de transitie van de economie kunnen versnellen en versterken.

De Raad stelt vast dat de klemtonen van het Pact 2020 en de bijzondere aandachtspunten van de SERV in grote lijnen in het VHP een plaats hebben. Monitoring moet duidelijk maken in welke mate deze beleidsmatige aandacht zich ook effectief op het terrein zal vertalen.

Richtsnoer 5: Zuiniger omgaan met hulpbronnen en uitstoot van broeikasgassen beperken

Het VHP ziet de klimaat- en energiedoelstellingen terecht als mogelijke hefboomen naar reële groeimogelijkheden en nieuwe werkgelegenheid. Ook hier bevat het VHP echter enkel een beschrijving van de talrijke plannen en voornemens die reeds terug te vinden waren in o.a. de beleidsbrieven, waaronder een klimaatplan 2013-2020 en een adaptatieplan, een actieplan energie-efficiëntie 2011-2016, een actieplan hernieuwbare energie 2020, een verstrenging van de EPB-eisen, een nieuwe generatie energieconvenanten met grote, industriële ondernemingen, een Groen Investeringsfonds, een Vlaams Energiebedrijf, een beleidsplatform 'slimme netten' een decreet en transitienetwerk duurzaam materialenbeheer, enz.

Wil het milieu- en energiebeleid werkelijk kunnen fungeren als een motor voor groei en werkgelegenheid, is bovenop deze initiatieven een meer expliciete strategie nodig waarin het milieu- en energiebeleid vanuit een langetermijnperspectief veel meer dan vandaag wordt afgestemd op de sociaaleconomische bonuseffecten die men wil realiseren en waarin andere beleidsdomeinen een stimulerend flankerend beleid voorzien. De verwachte

sociaal-economische baten komen er immers niet automatisch en zijn niet altijd blijvend van aard (zie terzake het eerdere advies van de SERV in voorbereiding van het VHP). Er zijn bewuste, slimme keuzes nodig om tegelijk te werken aan een substantiële verhoging van de energie-efficiëntie en milieuvriendelijke energieopwekking, een verbetering van de energiebevoorradingszekerheid, een optimale benutting van economische groeikansen en nieuwe jobopportunities en een rechtvaardige verdeling van de kosten en baten. Een ambitieus beleid dat milieu- en klimaatdoelstellingen koppelt aan maximale sociaal-economische bonuseffecten, vereist bovendien geïntegreerd werken, en denken in termen van meerdere aspecten, beleidsdomeinen, bestuursniveaus en actoren tegelijk. Verder mist de SERV in de opsomde lijst van beleidsinitiatieven aandacht voor enkele belangrijke aspecten die hij ook in eerdere adviezen beklemtoonde waaronder een risicoanalyse inzake de energiebevoorrading in Vlaanderen, een structurele monitoring van de energiekosten en de versterking van de marktwerking (wat veel meer omvat dan het 'marktmodel' dat in het VHP wordt vermeld). Procesmatig herhaalt de SERV de noodzaak van voldoende en tijdig maatschappelijk debat over elk van de bovenvermelde dossiers, ondersteund door scenario-analyses en goede RIA-processen.

Richtsnoer 6: onderneming- en consumentenklimaat verbeteren en industriële basis moderniseren

Het Pact 2020 beoogt op dit vlak in essentie de transformatie naar een duurzame, vernieuwende en innovatieve economie. Meerdere actieterreinen moeten toelaten dat Vlaanderen met een gerevitaliseerde economische basis versterkt uit de economische crisis komt en kan inspelen op nieuwe marktniches en marktopportunities. Het VHP volgt in grote lijnen de prioritaire aandachtspunten van het Pact 2020.

Een bewust en gericht transformatiebeleid naar een groene kenniseconomie is volgens de SERV een aanvullende complementaire component om de ambitieuze doelstellingen van het Pact 2020 te realiseren. Het is daarvoor van groot belang dat – conform de Staten-Generaal Industrie - de industrie een grote rol blijft vervullen in de Vlaamse economie, ook in de komende decennia.

De SERV speelt daar op in en heeft in twee adviezen¹ zijn visie op een duurzame, toekomstgerichte industrie weergegeven. De SERV dringt erop aan dat, voor wat betreft het industrieel beleid, bij de invulling van het VHP meer rekening wordt gehouden met de visievorming en de concrete actielijnen die de SERV in voormelde adviezen heeft geformuleerd.

---

¹ Advies over 'Flankerend beleid voor een duurzame, toekomstgerichte industrie', 15 september 2010; Advies over het 'Groenboek - een nieuw industrieel beleid voor Vlaanderen', 17 november 2010

3. Meer mensen aan de slag in meer werkbare jobs en gemiddeld langere loopbanen

Richtsnoer 7: De arbeidsmarktparticipatie opvoeren en structurele werkloosheid terugdringen

Het Pact 2020 bevestigt het verhogen van de werkzaamheid als één van de grote uitdagingen voor Vlaanderen en bevat hieromtrent duidelijke doelstellingen. Om deze doelstellingen te realiseren, moet er voor de SERV onder meer ingezet worden op:

- Het ondersteunen, responsabiliseren en stimuleren van werkzoekenden
- Het aanwezig potentieel van ouderen, kort geschoolden, allochtonen en personen met een arbeidshandicap maximaal benutten
- Het stimuleren van niet-uitkeringsgerechtigde inactieven om zich op de arbeidsmarkt te begeven
- Het realiseren van gemiddeld langere loopbanen onder meer via de gefaseerde uitrol van Samen op de bres voor 50+
- Het verhogen van de werkbaarheid, meer werkbaar werk heeft immers een positieve invloed op onder meer de duur van de loopbanen. Het Pact 2020 bevat concrete doelstellingen inzake werkbaarheid, doelstellingen die rechtstreeks gelinkt zijn aan de verhoging van de werkzaamheid.

De bovenstaande punten zijn opgenomen in het VHP. De SERV is vragende partij om de doelstellingen 9 en 10 van het Pact 2020 inzake werkzaamheid en werkbaarheid expliciet te vermelden.

Richtsnoer 8: Een geschoolde beroepsbevolking ontwikkelen en leven lang leren bevorderen

Het VHP bevat heel wat acties en doelstellingen die door de SERV als belangrijk naar voor worden geschoven: de uitbouw van loopbaandienstverlening, het voeren van een leeftijdsbewust personeelsbeleid, het opzetten van een knelpuntenbeleid, .. .

De ontwikkeling van een persoonlijk ontwikkelingsplan is ondertussen reeds opgestart, in overleg met de sociale partners. Deze zijn het er over eens dat een POP kan opgemaakt worden in verschillende contexten en dat er een duidelijk onderscheid gemaakt moet worden tussen een POP in het kader van persoonlijke ontwikkeling en een bedrijfseigen of functiespecifiek POP. Deze “nuance” komt onvoldoende tot uiting in de voorliggende tekst van het VHP. Het bevorderen van een strategisch competentiebeleid in ondernemingen heeft ook tot doel het verhogen van het aantal werkenden in opleiding. Dit mag explicieter in de tekst worden opgenomen. In het luikje over de sectorconvenants wordt in de laatste zin verwezen naar het Platform VLAMT. Die verwijzing lijkt daar niet geheel op zijn plaats te staan of er moet voor de duidelijkheid aan toegevoegd worden dat het hier over VLAMT gaat.

Binnen VESOC is reeds aangegeven dat er een opvolging van de Competentie Agenda 2010 komt. Die nieuwe “agenda” bouwt voort op wat is gerealiseerd en herneemt wat relevant is en

waar nog onvoldoende resultaten werden geboekt. In elk geval moet de opvolger van de CA2010 opnieuw de versterking van de samenwerking tussen onderwijs/opleiding en arbeidsmarkt tot doel hebben (link tussen richtsnoer 8 en richtsnoer 9).

Richtsnoer 9: De prestaties van onderwijs en opleiding verbeteren en deelname aan tertiair onderwijs vergroten

Het VHP legt de juiste klemtonen wat betreft het verbeteren van de kwaliteit van de Vlaamse onderwijssystemen: het terugdringen van het aandeel vroegtijdige schoolverlaters, de automatische toekenning van studietoelagen, het ondersteunen van de competentieontwikkeling van leerkrachten, ...

Ook positief is de klemtoon op werkplekleren, waaronder stages. Het VHP beperkt zich tot stages in het beroepsgericht onderwijs. De SERV is voorstander van een aandeel werkplekleren in álle onderwijsrichtingen in de derde graad, dus ook die gericht op doorstroom.

Het VHP beklemtoont dat het beheersen van de onderwijstaal belangrijk is om gelijke kansen te realiseren. Het omgekeerde geldt ook: een gelijke kansenbeleid binnen onderwijs zorgt er mee voor dat wie de Nederlandse taal nog niet volledig beheerst toch een kwalitatief onderwijstraject kan volgen gericht op het verwerven van taal-, generieke en beroepsgerichte competenties.

De SERV vraagt in het VHP aandacht voor de uitbouw van het kwaliteitsborgsysteem, alsook de juiste inzet daarvan voor wat betreft de systemen van Leren en Werken. In afwachting van de verdere uitrol van de Vlaamse Kwalificatiestructuur en van Competent is er sprake van het werken met alternatieve referentiekaders. Van groot belang daarin, is de input van sociale partners.

Zeer belangrijk in deze en volgende legislatuur is de hervorming van het secundair onderwijs. Gezien de impact van dit dossier mag het nog prominenter naar voor komen onder richtsnoer 9.

4. Levenskwaliteit van hoog niveau

Richtsnoer 10: Sociale integratie bevorderen en armoede bestrijden

De SERV herkent in het VHP zijn bekommernis om de doelstellingen op het vlak van armoedebestrijding op een structurele en gecoördineerde wijze te realiseren. Het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010-2014 (VAPA) vormt hierbij het centraal element. De SERV dringt er wel dat aan dat VAPA op korte termijn daadwerkelijk concreet wordt gemaakt, via actiefiches (stappenplan, timing, budget, indicator, participatiewijze) bij de 194 doelstellingen. De sociale partners zijn vragende partij om zicht te krijgen op deze actiefiches.

De SERV onderschrijft het streven van de Vlaamse overheid om bij het uittekenen en uitvoeren van het Europese beleid steeds de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting op het voorplan te plaatsen. In dit verband vraagt de SERV om in het VHP expliciet volgende doelstellingen naar Europa te beklemtonen:

- De uitbouw van een performant *vlaggenschip 'sociale inclusie'*, met onder meer de opname van een actieve inclusie. Actieve inclusiestrategieën zijn niet alleen van cruciaal belang om de meest kwetsbaren van de samenleving in de crisis te steunen, maar ook om het verlies aan menselijk kapitaal te beperken en het potentieel voor toekomstige groei te behouden;
- een versterking van de *Open Methode van Coördinatie*, zodat de Commissie de lidstaten er op een meer dwingende manier toe kan aanzetten om de vooropgestelde doelen te halen;
- in de komende discussies over het *post-2013 cohesiebeleid* en de herziening van de perspectieven de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting hoog op de Europese agenda houden.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Caroline Copers
voorzitter